supliment *Oberliht*
http://www.oberliht.org.md
noiembrie-decembrie 2009

proiectul
CHIOȘC

Stare de Urgență

VIDEO CHIOȘC

PROTESTE, SUBVERSIUNI, COMUNITĂȚI, PIEȚE: SPAȚIUL PUBLIC ÎN ARTA UCRAINEANĂ CONTEMPORANĂ

proiecție publică, curator **Vladimir US**

http://www.oberliht.org.md/chiosc.html

proiectul CHIOȘC este finanțat de Fundația Culturală Europeană http://www.eurocult.org

GNILIȚKII Alexandr / GUSEV Igor / LOGACEVA Bella / MELNICIUK Ivan / NAKONECINA Lada / Loc Deschis (KRUCEAK Iurie | KOSTEREVA Iulia) / R.E.P. (Spațiu Revoluționar Experimental) / RIDNII Nicolae / SOSka / Program pentru Spațiul Public al Fundației EIDOS (KOPIȚA Alina, ERMOLOV Dmitro)

Situația actuală a artei contemporane ucrainene şi dezvoltarea ei poate fi asociată în parte cu practicile artistice de auto-organizare, inițiative individuale sau colective ale artiştilor lansate în 2004-2005, în timpul *Revoluției Portocalii*. Unele din ele s-au format ca reacție directă la mişcările portocalii, invadând străzile, mobilizând şi promovând cauzele văzute de artişti esențiale pentru reînvierea culturii şi intelectualității ucrainene, ajustând şi de-construind limbajul protestelor, acționând în acelaşi timp ca *cetățeni artişti*, astfel încercând să se implice în viața publică.
Aceste grupuri au condus demonstrațiile publice, o formă de protest devenită caracteristică vieții politice din Ucraina în ultimii ani. „Caracterul de acțiune al întrunirilor politice de masă dublat de limbajul „democrației de stradă" a devenit unul din subiectele atractive pentru noile generații de artişti, în timp ce

>>>

VIDEO CHIOSC

PROTESTS, SUBVERSIONS, COMMUNITIES, MARKETS: PUBLIC SPACE IN CONTEMPORARY UKRAINIAN ART

public screening curated by **Vladimir US**

http://www.oberliht.org.md/chiosc.html

the CHIOȘC project is supported by the European Cultural Foundation http://www.eurocult.org

GNILITSKIY Alexandr / GUSEV Igor / LOGACHEVA Bella / MELNYCHUK Ivan / NAKONECHNA Lada / Open Place (KRUCHAK Yuriy | KOSTEREVA Yulia) / R.E.P. (Revolutionary Experimental Space) / RIDNIY Nickolay / SOSka / EIDOS public space program (KOPITSA Alina, ERMOLOV Dmitro)

Ukrainian contemporary art today and its current development can be partially associated with self organized art practices, collectives and artists initiatives formed around 2004/2005, in the time of the *Orange Revolution*. Some of them were created in direct reaction to the orange movements, taking the street, mobilizing and agitating in favor of the causes they found important for the recovery of Ukrainian cultural and intellectual life, appropriating and deconstructing the language of the protests, in the same time acting as *artists citizens*, trying to take part in the public life.
These groups conducted public manifestations, a form of protest which became characteristic for Ukrainian political life during the last several years. "Performative features of the mass political rallies along with the language of "street democracy" became one of the subjects of interest for the new generations

>>>

R.E.P., ***Intervenție. Acțiune fără titlu***, documentarea acțiunii, Kiev 2005, 3'12''

Igor GUSEV, ***Acțiuni în piața Starokonskii***,
documentarea acțiunii, Odesa 2007, 21'56''

atitudinea solidară şi aspiraţiile către o auto-organizare eficientă au devenit o latură importantă a activităţii lor artistice. Intervenţiile în cadrul unor demonstraţii politice au devenit rapid o forma obişnuită pentru noile practici artistice."[1] În acţiunile lor, grupurile **R.E.P.** (Kiev) şi **SOSka** (Harkov) au adoptat metodele întrunirilor pre-electorale desfăşurate în stradă, folosindu-le pentru a-şi prezenta agenda, şi a exprima aspiraţiile tinerilor artişti de a revendica spaţiul public, şi de a-l transforma într-un spaţiu comun.

Discutarea şi problematizarea în continuare a spaţiului public drept cadru pentru această selecţie de lucrări video, care urmează a fi prezentată în *CHIOŞC*, nu este deloc întâmplătoare. Schimbările ce apar în societăţile post-comuniste sunt imediat reflectate în spaţiul public – de la transformările structurii vizuale ale oraşului în urma schimbării ideologiilor (şi a sistemelor politice) până la schimbările la nivelul înţelegerii domeniului public (ca şi politic). „Tăcerea" spaţiului public (civic) în majoritatea ţărilor ex-socialiste a devenit o *gălăgie* de tranziţie caracteristică perioadei post-socialiste (deseori un spectaclu depolitizat şi fără consecinţe asupra societăţii), deoarece spaţiul public este constituit din ce în ce mai mult prin *social* decât prin *politic* şi este redus la un propriu simulacru într-o *societate a spectacolului*.
Totuşi, dacă mai păstrăm încă entuziasmul *democraţiilor nou create* şi considerăm sfera publică drept pre-condiţie a politicului dar şi a umanului, ar trebui să privim altfel la spaţiul public, măcar cu această ocazie (Hanna Arendt). Spaţiul public este acel loc unde se poate naşte antagonismul trecând peste limitele *consensului raţional* (Chantal Mouffe). Consensul raţional, privit ca idee centrală a democraţiei liberale se bazează pe excluderea *vocilor iraţionale*. Limitele unui asemenea consens sunt puse în evidenţă prin exprimarea antagonismelor, oferindu-i spaţiului public statutul de **Agora**, unde pluralitatea vocilor co-există.

1 Din textul „Poziţiile Generaţiei. Noua Arta din Ucraina ", de Nikita Kadan, din catalogul expoziţiei VIITORUL A FOST IERI, Galeria Centrului Studenţesc, Zagreb, Noiembrie 2009.

Despre lucrări

Referindu-ne la lucrările artiştilor ucraineni putem observa o varietate de abordări, teme şi forme, unde noţiunea de *public* se regăseşte la baza intenţiei artiştilor sau serveşte drept cadru pentru acţiunea artistică, oscilând de la documentarea intervenţiilor cu caracter activist în spaţiul public până la lucrări video ce înregistrează schimbările în mediu urban sau în moravurile sociale.
Artiştii şi grupurile vizate fac parte, cu mici excepţii, din generaţia tînără, născuţi în anii 1980, absolvenţi ai academiilor de artă tradiţionale din Ucraina, unii din ei cu pregătire în domeniul arhitecturii, dar şi alte domenii. Aceştia, combină de obicei în lucrările lor tehnicile tradiţionale cu noile posibilităţi ale artei media pe care le-au însuşit *non-formal* în afara pereţilor Academiei, astfel orientându-şi proiectele spre performance şi alte acţiuni artistice, concentrându-se pe tranziţiile sociale şi politice din regiune, pe relaţiile inter-personale cu comunităţile din apropiere, dar şi pe pieţe, implicit pe relaţiile economice, şi pe infrastructura oraşului, încercând să determine rolul acesteia în viaţa de zi cu zi.

În proiectul său curatorial numit *Acţiuni în piaţa Starokonskii*, care s-a desfăşurat în 2007 în una din cele mai mari pieţi de vechituri din Odesa, **Igor GUSEV** a invitat artiştii locali să organizeze cîte o expoziţie în fiecare duminică. Astfel au fost prezentate 8 proiecte. Lucrările expuse nu erau destinate vînzării. Fiecare expoziţie avea un nume distinctiv şi un anumit grup de participanţi: *CĂLĂREŢII DE ARTĂ. PRIMA EXPERIENŢĂ / DESTINAŢII DE ZBOR / FUNDUL A RĂMAS FĂRĂ CUR / PĂSĂRILE CÂNTĂTOARE / PANK-ROCKUL ÎN AFRICA TOT PANK-ROCK ESTE / MANIA PENTRU JOC / SCRISOAREA FERICIRII / CUMPĂR PĂR (SCUMP).*

Nicolae RIDNII, lucrează şi locuieşte în Harkov. Pentru că i s-a refuzat viza, s-a întins pe asfalt în faţa ambasadei Germaniei din Kiev în formă de protest, astfel exprimându-se public. Într-un alt film, împreună cu **Bella LOGACEVA**, prezintă povestea unei femei fără adăpost care nu are decât o singură opţiune, şi anume de a trăi în stradă şi de a utiliza spaţiul public pe post de locuinţă, o cameră infinită a casei sale, unde baia este înlocuită de un lac, patul este sub un balcon iar bucătăria este mai curind un loc pentru picnic undeva în natură.
Grupul **SOSka** este prezent în această selecţie cu filmul *Barter* – un documentar despre un schimb între artişti şi săteni. Banii sunt excluşi din acest schimb – sătenii primind copii ale lucrărilor de artă faimoase în schimbul cătorva zeci de ouă, unui pui sau a unei găleţi cu cartofi, astfel ocolind regulile existente ale pieţei.

Spaţiul urban al Kievului este vizualizat în lucrarea lui **Ivan MELNICIUK**, care ne duce prin *Locurile preferate* din oraş, explicând totodată motivul din care le-a ales. Turul său video prin Kiev se bazează pe o analiză atentă a inventivităţii locuitorilor în configurarea şi folosirea spaţiului public într-un mod alternativ.
Lada NAKONECINA, prin lucrarea sa *MODĂ în Ucraina*, reuşeşte să surprindă stilul de a se îmbrăca al clasei de mijloc de jos a societăţii ucrainene şi a pensionarilor, astfel sesizând influenţa economiei mondiale asupra unor anumite regiuni de pe glob. Lucrarea sa video ne vorbeşte despre o categorie socială a Ucrainei, care poate fi uşor

>>>

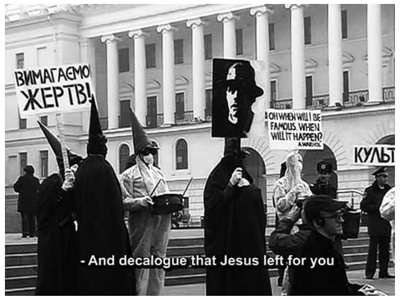

R.E.P., ***Intervenţie. Te vom R.E.P.-i***, documentarea acţiunii, Kiev 2005, 11'

R.E.P., ***Partidul R.E.P.***, documentarea acţiunii, Kiev 2006, 3'43''

R.E.P., ***Extinderea minţii***, documentarea acţiunii, Kiev 2005, 3'41''

of artists, while the questions of solidarity and self-organizing aspirations became an important component of their artistic activities. Interventions within the domain of the political demonstrations turned out to be a typical form of new artistic practice."[1] Actions of the collectives **R.E.P.** (Kiev) and **SOSka** (Harkiv), in which they appropriated the methods of pre-election street rallying, using them to present their own agendas, spoke about the aspiration of young artists to reclaim public spaces, and make them truly "common".

The ongoing question of public space as a frame for this video selection to be presented in *CHIOSC* project is not accidental. The changes that occur in post-communist societies are reflected instantly in public space – from the transformations in visual structure of the city following the change of ideologies (and political systems) to the changes in understanding of public (as political). The "silence" of the public (as civil) space in the majority of the former socialist states has been transformed into the transitional *noise* of the post-socialist period (often de-politicized show with no social consequences), as the public space has been more and more constituted rather by *social* than by *political* and reduced to the simulacrum itself within the *society of spectacle*.
However, we are supposed to look at the public space differently, if we still, at least for this occasion, maintain the enthusiasm of the *newly born democracies*, and consider public sphere as a precondition of the political, but also of what constitutes the human (Hanna Arendt). The public space is supposed to be the place where antagonisms have chance to take place challenging the limits of the *rational consensus* (Chantal Mouffe). The rational consensus, as the core idea of the liberal democracy is based on the exclusion of *irrational voices*. The limits of such a consensus are being demonstrated by expressing those antagonisms, creating the situation of public space as **the agora**, where the plurality of voices co-exists.

1 From the text „Coordinates of the generation. New art from Ukraine" by Nikita Kadan, in the catalog of the exhibition FUTURE WAS YESTERDAY, Gallery of the Student Center, Zagreb, November 2009.

About the works

Going back to the works by Ukrainian artists one can observe a variety of approaches, topics and forms, where the notion of *public* stays at the core of the artists' intention or serves as a frame for artistic action, ranging from documentation of artistic interventions in public spaces on the edge with activism to video works as a tool for documenting changes within urban environment or social mores. With a few exceptions the featured artists and collectives are part of the younger generation born in the 1980's, who graduated from traditional art academies in Ukraine, some of them having architectural or some other backgrounds. In their works they combine traditional techniques with new media art possibilities acquired *non-formally* outside of the Academy walls, thus switching towards a more performative type of artistic production, concentrating on the social and political transitions in the region, interpersonal relations with the surrounding communities, but also on the markets, implicitly on economic relations, and various city infrastructure, trying to state its role in everyday life.

In his curatorial project *Actions on Starokonskiy market* that took place in 2007 on one of the oldest flee markets in Odessa, **Igor GUSEV**, Odessa based artist, have invited local artists to co-curate a different exhibition every Sunday. So far 8 projects were presented. The exhibited works were not for sale. Every exhibition had its own title and a heterogeneous group of participants: *ARTRAIDERS. FIRST EXPERIENCE / FLIGHT DESTINATIONS / THE ASS GOT LOST / SINGING BIRDS / PANK-ROCKL IN AFRICA IS PANK-ROCK TOO / GAME ADDICTION / LETTER OF HAPPINESS / SELL ME YOUR HAIRS (FOR A GOOD PRICE).*

Nickolay RIDNIY, living and working in Harkiv, in a form of a protest for being refused the visa lays down on the asphalt in front of the German Embassy in Kiev, thus producing a public statement. In another video he, together with **Bella LOGACHEVA**, depicts a homeless woman who has one single option available – that is to live on the street and make use of it as if was an endless room of her house with a bathroom which is a lake, a bed which is under the balcony and a kitchen, which is often a picnic site somewhere in nature.
SOSka group is presented in this selection with *Barter* – a documentation of an action consisting of an exchange between the artists and the villagers. There is no money involved in this exchange, the villagers being able to get the copies of famous artworks in exchange of a few dozens of eggs, a chicken or a bucket of potatoes, in this way avoiding the existing rules of the market.

Kiev's urbanscape is visualized in **Ivan MELNYCHUK**'s work who takes us through his *Favorite places* in the city explaing on the way why did he chose them. His video tour through Kiev neighbourhoods is based on a carefull analyses of people's inventivity in configuring and using public spaces differently.
Through her work called *FASHION Ukraine* **Lada NAKONECHNA** succeeds to capture the dressing code of the low-middle class Ukrainians and pensioners, thus revealing the influence that global economy has on specific regions in the world. Her video depicts a specific social stratum in Ukraine, which is easy to be recognized

>>>

Open Place, ***Liniile punctate ale vorbirii***,
documentarea performance-ului, Kiev 2006, 1'15''

Ivan MELNICIUK, ***Locuri preferate***, Kiev 2009, 17'33''

Alina KOPIŢA, ***Spaţiu personal***,
documentarea performance-ului, Kiev 2008, 4'35''

Lada NAKONECINA, ***MODĂ în Ucraina***, Kiev 2007, 10'15''

Dmitro ERMOLOV, ***Stereotipuri***, instalaţie, Kiev 2008

Dmitro ERMOLOV, ***Stereotipuri***, Kiev 2008, 2'57''

recunoscută după hainele de iarnă purtate, dând preferință mărcilor şi unui design local.
Open Place invită poeţi să intervină în diferite contexte sociale, printre care pieţe, transportul public sau locuri ce se regăsesc în afara oricărui context.
În proiecția de față sint incluse câteva lucrări produse în cadrul Programului pentru Spațiul Public al Fundației EIDOS, lansat în 2008 al cărui curator a fost Alina ZAZIMKO, printre care putem vedea acțiuni stradale şi instalații ale artiştilor **Alina KOPIȚA** şi **Dmitro ERMOLOV**.

Datorită unor priorităţi nedefinite în politica culturală şi lipsei de viziune la nivel naţional asupra dezvoltării artei contemporane în Ucraina, aceşti artişti şi grupuri s-au dezvoltat independent unul de altul, orientîndu-se în cercetarea lor artistică asupra tradițiilor si institutiilor locale de artă contemporană ce există în Odesa, Harkov, Kiev, dar şi în Moscova, Sankt Petersburg şi alte localităţi, încercând treptat să stabilească o rețea regională de colaborare.

Călătoriile de investigare pe care le-am efectuat in anii 2008-2009 în Ucraina, dar şi în România, Croația, Turcia, Ungaria au ca scop pregătirea Chişinăului drept destinație deschisă pentru crearea şi diseminarea artei contemporane, gata să ofere spațiile sale proiectelor de talie internațională.

text: **Nataša BODROŽIĆ** şi **Vladimir US**
traducere: **Irina CHIRICĂ**

due to the winter clothes it wears, giving preference mostly to local designers and trademarks.
Open Place invites poets to intervene in various social contexts, among which are market places, public transportation or undefined locations outside of any context.
The current selection features few works produced in the frame of the EIDOS public space program launched in 2008 and curated by Alina ZAZYMKO, among which we can witness street performances and installations by **Alina KOPITSA** and **Dmitro ERMOLOV**.

Due to undefined cultural policy priorities and lack of vision on the national level in relation to contemporary art development in Ukraine, these artistic groups and artists have developed independently from each other, taking as a point of departure in their research the existing local traditions in contemporary art as well as the artistic establishments in Odessa, Harkiv, Kiev but also in Moscow, St. Petersburg and other places, gradually trying to set up a regional network of relations among themselves.

The research trips undertaken by us in Ukraine along 2008-2009, but also in Romania, Croatia, Hungary, Turkey are aiming to prepare Chisinau as one of the destinations open for contemporary art production and its dissemination, ready to offer its premises for international encounters.

text: **Nataša BODROŽIĆ & Vladimir US**

Curator

Vladimir US (născut in 1980, artist şi curator stabilit în Chişinău, Moldova, membru fondator al Asociației Oberliht).
În proiectele şi lucrările sale recente el este preocupat de procesul de formare a spațiului public din orașele post-sovietice şi din alte regiuni. În 2006 a fost unul din co-curatorii proiectului „Un pas într-o parte" organizat de către sesiunea a 15-a a Şcolii MAGASIN – program internațional de studii curatoriale din Grenoble, Franța: http://www.ecoledumagasin.com/session15

Curator

Vladimir US (born in 1980, artist & curator based in Chisinau, Moldova, founder member of Oberliht Association).
Through his recent works and projects he is questioning the process of formation of the public space in post-soviet cities and other territories in transition. In 2006 he has co-curated the „A step aside" project organized by Session 15 of Ecole du MAGASIN – international curatorial training program in Grenoble, France: http://www.ecoledumagasin.com/session15

Grupul SOSka, ***Barter***, documentarea acțiunii, 2007, 7'08''

cultura tinerilor, artă şi politici culturale

[Oberlist]

youth culture, arts and cultural policies

Portal informațional pentru artă și cultură din Moldova

Pentru abonare expediaţi un email la adresa **ober@emdash.org** cu subiectul 'abonare [Oberlist]' mai multe detalii aflaţi la: http://idash.org/mailman/listinfo/oberlist

Information gateway for arts and culture from Moldova

If you wish to subscribe send an email to **ober@emdash.org** with the subject 'subscribe [Oberlist]' for more detailes go to: http://idash.org/mailman/listinfo/oberlist

Supliment ***Oberliht*** - toate materialele aparţin Revistei STARE de URGENŢĂ şi Asociaţiei Oberliht şi nu pot fi preluate fără acordul lor | redactor supliment: Vladimir US | contribuţii: Nataša BODROŽIĆ, Vladimir US
traduceri: Irina CHIRICĂ | design: usv | fotografii/imagini: R.E.P., SOSka, Open Place, Fundația EIDOS, Igor GUSEV, Ivan MELNICIUK, Dmitro ERMOLOV, Lada NAKONECINA, Alina KOPIȚA | contact: info@oberliht.org.md